

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen

Socialvårdsbyrån, S2

Beslutande

Minister

Wille Valve

Föredragande

Specialsakkunnig

Tove Nylund

Justerat

Omedelbart

.....
Ärende/Dnr/Exp.

.....
Beslut

Nr 60

Lagstiftningspromemoria gällande
budgetlag om höjning av barnbidragets
ensamförsörjartillägg.

ÅLR 2019/3103

71 S2 Utdrag

Landskapsregeringen beslöt överföra lagstiftningspromemoria, **bilaga 1 S219E10**, till lagberedningen för lagstiftningsåtgärder.

Lag PM för budgetlag om höjning av barnbidragets ensamförsörjartillägg

Motivering till lagändring

I detta PM föreslås det en ändring av den paragraf i landskapslagen (1994:48) om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen som gäller barnbidragets storlek, så att barnbidragets tillägg för ensamförsörjare höjs med 10,00 euro per barn. På så vis stiger tillägget för ensamförsörjare från 50,00 euro till 60,00 euro per barn och kalendermånad.

1. Nuläge

I enlighet med landskapslag (1994:48) om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen (FFS 796/1992), 2§ skall de förvaltningsuppgifter som avses i 1§ ankommer på Folkpensionsanstalten skötas i landskapet Åland av landskapsregeringen. För barn bosatta i landskapet betalas barnbidraget av landskapets medel och landskapet betalar ersättning till Folkpensionsanstalten i enlighet vad landskapsregeringen och Folkpensionsanstalten närmare avtalar.

Ålands landskapsregering beslöt i sin budget för 2018 att anslå medel för en uppföljning av Ålands statistik och utredningsbyrå tidigare (från åren 2004 och 2016) rapporter om ekonomisk utsatthet. Ur resultaten i rapporten Ekonomisk utsatthet och social trygghet 2016 (ÅSUB Rapport 2018:6) framgår att för de ekonomiskt mest utsatta har de skattefria transfereringarna stor betydelse. Det framgår att ensamstående med ett barn som lyfter utkomststöd hade en nettoinkomst som var 57 procent av fattigdomsgränsen på Åland. För en ensamstående med två barn var nettoinkomsten före skattefria transfereringar 50 procent av fattigdomsgränsen.

På Åland har barnbidraget indexjusterats en gång mellan åren 2004 och 2018, vilket var år 2008. Mellan åren 2008 och 2016 förlorade barnbidragen och ensamförsörjartillägget drygt 11 procent av sitt reella värde, enligt ÅSUB rapport 2018:6.

I Finland höjdes barnbidragets ensamförsörjartillägg 1.1.2018 till 53,30€. Däremot sänktes samtliga barnbidrag 1.1.2017 med 8,1% som en inbesparingsåtgärd, vilket minskade statens utgifter med 110 miljoner euro. Sänkningen gällde inte barnbidragets tillägg för ensamförsörjare. Motsvarande sänkning gjordes inte på Åland.

Enligt självstyrelselag (1991:71) för Åland 44 § 2 mom. ska lagtinget när budgeten fastställs sträva efter att de sociala förmånerna för landskapets befolkning är minst desamma som i Finland.

Antal mottagare av ensamförsörjartillägg på Åland år 2017 uppgick enligt statistik från Folkpensionsanstalten till 459 stycken, varav 53 stycken män och 406 kvinnor. Under samma år fanns det 828 barn i familjer som erhöll ensamförsörjartillägg. Årsstatistiken omfattar alla barn som under året funnits i familjer som erhållit ensamförsörjartillägg.

2. Målsättning och föreslagen ändring

Landskapsregeringen föreslår som en del av tilläggsbudget 1 för 2019 att 59 500 euro anvisas för en nivåhöjning av barnbidragets tillägg för ensamförsörjare. Förslaget innebär att barnbidragets tillägg för ensamförsörjare höjs med 10 euro per månad och barn fr. o. m. 1.6.2019. Detta innebär att

barnbidragets tillägg för ensamförsörjare höjs med 20 procent. På årsbasis innebär höjningen 102 000 euro.

En höjning med 10 euro av ensamförsörjartillägget, från 50 euro till 60 euro, innebär en höjning på 20 procent och för ensamstående som är ekonomiskt utsatta, en förhöjning av betydelse.

Landskapsregeringens lagförslag om höjning av ensamförsörjartillägg vilken överlämnas till lagtinget i samband med tilläggsbudgeten, görs med avsikt att lagen kan sättas ikraft på de grunder som anges i 20 § 3 mom. i självstyrelselagen (1991:71) för Åland.

3. Konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser och konsekvenser för myndigheterna

Utgående från en uppskattning finns på Åland ca 850 barn i familjer som är berättigade till ensamförsörjartillägg. Nivåhöjningen av tillägget för ensamförsörjare beräknas öka förmånsutgifterna för barnbidrag med 102 000 euro per år. För barn som är bosatta i landskapet betalas barnbidrag, inklusive ensamförsörjartillägget, av landskapets medel.

Barnbidragets ensamförsörjartillägg är inte en skattepliktig inkomst och beaktas inte som inkomst vid uträkning av behovsprövade förmåner så som utkomststöd, bostadsbidrag, och hemvårdsstöd (tilläggsdel). Bidraget påverkar inte heller barnomsorgsavgifterna.

En höjning av befintliga förmåner uppskattas inte ha någon påverkan på Folkpensionsanstaltens arbetsmängd.

3.2 Konsekvenser för barn och familjer

Ensamförsörjarhushåll befinner sig i en svagare ekonomisk ställning än andra hushåll. Enligt ÅSUBs rapport 2018:6 var 35 procent av ensamförsörjare med ett barn och 58 procent av ensamförsörjare med två barn under den relativa fattigdomsgränsen. Av hela Ålands befolkning var 17 procent under den relativa fattigdomsgränsen (den relativa fattigdomsgränsen är 60 procent av medianinkomsten).

Enligt landskapslagens (1994:48) 4 § är barnbidraget 110 euro per kalendermånad för ett barn. Om en person har rätt att lyfta barnbidrag för flera än ett barn är barnbidraget för det första barnet 110 euro, för det andra 143 euro, för det tredje 185 euro, för det fjärde 214 euro samt för det femte och varje följande barn 259 euro per kalendermånad.

Tabellen nedanför visar den föreslagna höjningen av ensamförsörjartillägget från nuvarande nivå, 50 euro, (2018) till den föreslagna nivån, 60 euro, (2019 lag PM) samt förändringen per månad utgående från antalet barn i familjen.

<i>Antal barn</i>	<i>2018</i>	<i>2019 lag PM</i>	<i>Förändring per månad</i>
1	160 €	170 €	10 €
2	353 €	373 €	20 €
3	588 €	618 €	30 €
4	852 €	892 €	40 €
5	1 161 €	1 211 €	50 €
6	1 470 €	1 530 €	60 €

3.3 Konsekvenser för jämställdhet mellan könen

Genom föreslagen lagändring förbättras den ekonomiska ställningen för ensamförsörjarfamiljer. Bland ensamförsörjarna finns både kvinnor och män, även om största delen av ensamförsörjarna är kvinnor.

Lagförslag

4 §. (2008/8) Barnbidragets storlek

Barnbidraget är 110 euro per kalendermånad för ett barn.

Om en person har rätt att lyfta barnbidrag för flera än ett barn är barnbidraget för det första barnet 110 euro, för det andra 143 euro, för det tredje 185 euro, för det fjärde 214 euro samt för det femte och varje följande barn 259 euro per kalendermånad.

För ensamförsörjares barn betalas barnbidraget höjt med 60 euro per barn och kalendermånad.